

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 34. Zettortdeenâ 26tâ August 1837.

Patwehleschana

Z a h s K e i s e r i f k a s M a j e s t e e t e s,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu walts u. t. j. pr.,

no

Kursemmes Gubernementa-waldifchanas
wiffesem par sinu.

Zeenigs General-Gubneers to rihta-jubras-gubernementu, Baron von der Pahlen, irr ap-
stirpinajis tahs nolifschanas, ko ta Kommissiono eefsch semneeku likkumu leetahm nospreedusi,
tai buhschanâ, kâ buhs turretees, ja sirgi malku sagkeem nokihlati.

1) Kad sirgus tikween talabb nokihla, lai tee kas malku sagguschi ne warretu leegtees
noseeguschees, un lai ne sustu ta sohda-jeb kihlu-nauda, tad meschafungeem tohs nokihlatus
sirgus buhs tuhdat pee mescha teefas aiswest lai schi tohs sirgus tai peederrigai pagasta
teefai parahditu.

2) Tam meschafungam, kurra mescha gabbalâ ta nokihlaschana notiffusi, buhs tohs
nokihlatus sirgus treiju deenu starpâ tai peederrigai pagasta teefai aisfubtiht, un turflaht schai
teefai sinnamu darriht, wiffu kas schinni leetâ notizzis, un zil par kohkeem un zil kihla-
naudas jamaksa.

3) Pagasta teefai janospreesch, zil naudas wehrti tee eefubtiti sirgi irr, un ja fchee
pee mahjas inventariuma peederrigi buhtu, tad buhs tohs tam fainneekam atdoht; ja fchee
sirgi tam malkas saglim peederretu, tad fchee, lai to kihlas-naudu warretu isdsiht, irr atnem-
mami un tikween tad atdohdami, ja tas kam fchee sirgi peederr kihlu noleek, jeb ustizzigu
galwineeku apgahda; jeb arvi tohs sirgus warr zittur pagastâ ustizzigeem zilwekeem eedoht.

4) Ja tas, kam tas nokihlats sirgs peederr, azzis ne rahditu un ismuzzis buhtu, tã
kã ne warretu isdabbuht kam tee nokihlati sirgi peederr, tad tai pagasta teefai buhs nospreest
zil naudas tee sirgi wehrti un tohs sirgus kahdam ustizzigam pagasta lohzeelim doht walkaht,
libds to pahrdohschanas termini. Scho termini buhs zaur awisehm wiffesem sinnamu darriht, un
ja tas ne peemeldahs kam tee sirgi peederr, tad buhs tohs sirgus pahrdohht un to eedabbutu
naudu tai mescha teefai aisfubtiht, lai schi no tam to strahpes-naudu isdsihtu.

5) Kur tee malkas sagli sinnamu, un tee nokihlati sirgi pee muischas inventariuma pee-
derrigi, tur buhs tai pagasta teefai pee zittahm tam saglim peederrigahm leetahm turretees,
schihß atnemt un pahrdohht, un ja no tahm pahrdohhtahm leetahm ne spehtu to wajjadfigu
naudu isdsiht, tad buhs to sagli nodoht us atkalposchane zaur rohkas darbeem.

6) Tahm pagasta teefahm buhs us tam zihnitees, tohs malka saglus isklauschinahht,
kas farvus sirgus muhdami atstahjuschi, lai tohs warretu pee atbildeschanas west.

7) Teem mescha fargeem un tahm mescha teefahm buhs us tam dohmaht, ka sirgus kophdami, schee wairak us tam naudas ne isdohtu, nedf waijadfigs, un ka tohs sirgus jo ahtri tur aisuhtitu, fur tohs brihw zittur atraidiht, un fur winnu wehrtibu nospreesch.

8) Kad ta pehz likkunneem malkajama strahpes-, fihlu- un mittinaschanas-nauda atdohta, tad zittu malku ne buhs eedsiht, tikween wehl atlihdsinajama ta nolikta skahde un tee malkas sagli wiffi pee strahpes weddami.

9) Ja tas pascham saglim peederrigs sirgs ne buhtu tik dauds wehrts, ka ar tahs no ta sirga isdabbutas naudas to skahdes-, strahpes- un fihlas-naudu ne eespehtu atlihdsinmaht, tad buhs tahs zittas tam saglim peederrigas leetas pahrdohht, un ja ir tad ta nauda ne fanahf, tad buhs tam saglim to naudu ar nokalposchenu eesfch rohkas darbeem aismalksaht.

10) Ja arri zitti, kam tee nokihlati sirgi ne peederr, lihds pee malka sagschanas palihdsejuschi, un ja scheem skaidri fchi leeta peerahdita, tad teem wisseem kophâ weenadi par to skahdi jaatbild.

11) Tahm pagasta teefahm buhs pee tam ihpaschi pee nokihlaschanahm turretees, kas Kursenmes mescha teefas likkumôs II. Nodallâ, Otâ nodallischana, un VI. Nodallâ, Imâ nodallischana nolikts, un ja buhtu waijadfigs, tad buhs tohs ismekleschanas protokolus augstakahm teefahm aisuhtiht apstiprinahf.

12) Wissuwairak buhs wehrâ list, ka teem kas malku sagguschu weeneem pascheem ar sawu labbumu par tam jaatbild, un ka muishas inventariumu ne buhs aistift.

13) Weidsoht buhs patureht, ja tahs pagasta teefas tihfchi ne darbotohs un ne dsihtohs us tam, to strahpes-, zelma- un fihlas-naudu eedsiht, tad scho, naudu no paschas pagasta teefas eedsihhs.

Zelgawas pilli, 22trâ Juhli 1837.

(L. G.) Kursenmes Ziwil-Guberneers: C. von Brewern.

F. Ebeling,
Waldischanas rahfs.

J. B. Diederichs,
Waldischanas rahfs.

(Nr. 5563.)

v. Bolschwing, Waldischanas Sekretehrs.

No Wahzu awischn nemtas mahzi-
bas (Bürger- und Bauern-Zeitung
2ter Jahrgang 1835).

Seenu eefahliht.

Schwizzeru semmê feenu tahdâ wihsê eefahli.
Seennees tik dauds labbas sahles noplauj, ka
tal deenâ us reisu nodohmajis eefahliht. Sahli
plahni iskaijis, tas scho allasch pahrgrohsa,
un kad wehisch to ispuhtis, to masas tschuppâs

sakrauj; tapatt to darrijis ohtrâ un treschâ dee-
nâ, to sahli pahrwedd faufu us mahjahm. To
behninu, us kurru scho eefahlschenu grubb is-
darriht, labbi skaidri noslauka un istihri no pihs-
schleem, un ar sahli apberr, tad to sahli 2 pehs-
du augstumâ noleek, un sahles starpâ kaisa labbu
beesu fahrtu fahli, un to wiffu kophâ labbi zeeti
saminn, tà kâ wiss kophâ paleek tik zeets, kâ
welleni. Us 30 birkawahm sahles nemm 1½
puhrus fahls.

Ja scho eesahlitu feemu grihb lohpeem preekschâ list, tad tas ar zirvi puschu zehrtams. Tohs iszirstus gabbalus sakappa gabbalôs un ispluhka un tad ar salneem kohpâ kâ ekfeles sagreesch. Lohpeem schis ehdamais geld, ja schee ar garreem sohbeem ehd, ja gohwis paleek wahjas, ja schee labbi ne suhdo, ja lohpi dohd fillu peenu un mas peena, beidsjoh ja lohpi ismettâhs.

Kâ no masa lauka gabbala un mas kartupeleem baggatu puhru ruddeni warr eedabbuht.

Taifi tschetrstuhriku bedri, pufs-assu dsitluma, appakschâ tikpatt plattu kâ augscham, tik leelu kâ tewim patihk, dibbeni eeberr I pehdu augstu labbu dahrsa-semmi, tai usleez kartupeku kahrtu wirsü, weenu kartupeli pee ohtra, tâ ka wiss dibbens apsegts. Tad apberri tohs kartupelus ar labbu semmi, kas sajanfta ar gluschi ispuitscheem suhdreem, un pagaid, kaleht kartupeli fahk dihgt. Ja dihgli rahdijuschees, jeb kad tohs masus luksta-gallinus warr eeraudsiht, tad schohs atkal apberri ar semmi un gaidi, kamehr tee luksti ir schai semmes kahrtai irr ispeeduschees zauri. Tâ darri kamehr bedre semmei lihdsiga, un buhs papilnam ko isnemt ruddeni, ja tikkai fausâ laikâ tohs stipri un allasch ar uhdeni apleefi. Daschurcij no weenas paschas bedres tik dauds kartupelus eedabbohn, ka weena sirga wesumam tohs ne warr wissus uskraut. —

Utgahdajohs, ka mans nelaita tehws arr us to wihji kartupelus dahrsâ kohpe. Gesehje kartupelus dahrsâ grahwi no pehda dsitluma, un lihds luksti rahdijahs semmi usbehre wirsü, tâ ka ruddeni pee jebktra kartupela bij lesla semmes tschuppa, un no weena kartupela issehjuma dabbuja ruddeni 120 kartupelus. W. P.

Kahdu labbumu lauzineeki no grifkeem warr smelt?

1) Daschâs weetas grifkus bischu labbad sehj; jo ja winnu starpâ bischu strohbu eeleek, bittes dauds meddus dohd. — Zrr ko brishno-tees, ja atradduschi, ka grifku seedôs, ja deenas widdus filts un deenas widdus wehisch,

dauds meddus effoht eekschâ, tam prettim mas meddus ja rihta un seemeta wehisch.

2) Grifki istihroht semmi no niknahm sahlehni un padarroht semmi irdenu.

3) Ja seedu laikâ grifkus semmei eearr un ar blukki eewelt, schee effoht tik labbi tai semmei, itt kâ beesa suhdu kahrtu buhtu uslikta bijufi.

4) Sirgus ar grifkeem warroht ahtri nobarroht, jo no grifkeem maifi zepp un to sirgeem dohd ehst.

Kahdus labbus pee firds eimamus ehdeenus zilweki sewim no grifkeem istaisa, tas jaw wisseem irr sinmans. W. P.

Kâ dahrsus no tahrpeem, Kudrahm, wardehm un zitteem schahdeem tahdeem kuffaineem warr isfargah.

To tewim mihlais lassitais ar ihseem wahrdeem mahzifchu, tâ ka tu gan lehti warrest fapraft un patureht. Leez tad wehrâ: noferri diwi jeb wairak kihwites, israj winnahm tahs garras spalwas no spahrneem, prohti tâ, ka ne warr street, un eelaid sawâ dahrsâ, tad tu redsefi, kâ schee no rihta lihds wakkaram tew ustizigi strahdahs, taru dahrsu no wisseem teem augschâ peeminneteem skahdes darritajeem tihriht. Zr kurnjus un velles tee isbaidihs un aisdsihs, un pee taweem dahrsâ augleem tew nekahda skahde no muhdscheem ne notiks.

Yee mums gan neeki buhtu — neba kakkis kihwiti taupitu?

Zilweka leelums un smaggums katra dsihwes laikâ.

Behrens no wihrischku kahrtas tuhlin pehz sawas peedsimschanas swerr seschas un pufs mahziniu. Un no seewischku kahrtas seschas mahzinas.

Puisena leelums irr I pehda 6 tulli. Behrna no seewischku kahrtas leelums irr I pehda un 5 tulli.

Weenadâ wezzumâ wihrischki swerr arweenu wairak ne kâ seewischki, bes ween diwipadesnita gaddâ, kur abbas kahrtas weenadu smaggumu turr.

Pilnigi isaudsīs zilwekš divīdesmītš reis smag-
gafš un trihs un weenu zettortu dalku leelafš, ne
fā pee farvas peedsmīschanas.

Leelā wezzumā subd abbaħm fahrtahm no
smagguma un leeluma, probti: no swarra 12
liħdš 14 mahzinas, no leelumā 2 tulli.

Tas smaggakais swars irr wihriščkim iščetr-
definitā un seewiščkim peezdesmitā gaddā.

Wihriščka widdeju smagguinu warr us de-
windefmītš un feschahm, un seewiščka us aston-
defmītš un feschahm mahzinaħm nolemt, un
zilweka smaggums beš fahrtu isčkīriščhanas
toħp nolemtš us 90 mahzinaħm un 3 lohteh. **Wīnschewiž.**

Teesas fluddinaščanaš.

No Puhres pagasta teefas teel sinnamu darrihtš, fa
tai Puhres šaimneeka Žihruku Prizza konkuršes leetā
tas terminš preekšč falihdīnaščhanas to parradu de-
weju ar to parradu nehmeju us to 28tu August f. g.
noliktš, un tadeħt toħp wišši pee sčihš konkuršes lee-
tas peederrigi parrada deweji, un ihpašči tas iščig-
ganš Mikkel Dumbrowsky, kurra mahjas weeta naw
sinnama, ušaižinati, peeminnetā deenā pulksten 11
preekšč puššdeenas Puhres pagasta teefas nammā at-
nahft, ar to pamahziščhanu, fa tee kas peeminnetā
deenā ne atnahftš, par tahdeem tiks eeraudšiti, kas ar
to falihziščhanu ar meuru irr, un winneem muhsčiga
fluffuzeščhana tiks ušlihta. To buhš wehrā likt!

Puhres pagasta teefa, 28tā Juhli 1837. **I**
(Z. S.) ††† K. Wollberg, pagasta wezzakais.
(Nr 66.) H. Sakolowsky, pagasta teefas šriħweriž.

Wezš-Ewahrdeš meščafargam Bulderim tai nakti
no 4ta us 5tu August f. g. 4 firguš no gannibahm
nosagge, bija: 1) silš šchimmels, 3 eekšč 4ta gadda
wezš, beš siħmes, preekšč astonaħm deenam ruh-
nihtš; 2) gaišč puššis, ar balganahm kreħpeħm un
balganu asti, 5 gaddus wezš, ar masu baltu sriħpu
peerē un pahr deggunu, un baltu sriħpiu sčkēħr-
fām pahr peeri, kas fā krusis iēštataħš; 3) tum-
šči bruħnš firgš, beš siħmes, 5 gaddus wezš; 4)
melnš firgš, 7—8 gaddus wezš, ar appatu blekfi
peerē, sudr. rubbuka leelumā. Kas pahr weenu no
sčeem sagteem firgeem Kuršites muiščas waldišča-
nai taišnu sinnu doħd, dabboħn 5 sudr. rubl. pateiž

ziħas naudaš. Kuršites pagasta teefa, tai 7tā August
1837. **I**

††† Jakob Jakobsohn, peeschdetais.
(Nr. 113.) L. Schmidt, pagasta teefas šriħweriž.

Lipstumuščas šaimneeka Seemelu Dahwa mahjās
bruhna kehwe, 3 gaddus wezza, peekliħdušfi. Kam
šči kehwe peederretu, teel ušaižinahtš, 4 neddelu
šarpā sawu kehwi prett barrosčhanas atliħdīnaščhanu
pretti nemt, zittadi šči kehwe pee Kroħna Bramber-
ges pagasta teefas uhtrupē tiks pahrdohhta. Škaidra-
kas sinnas warr pee Lipstumuščas muiščas waldiš-
ščhanas dabbuht.

Bramberges pagasta teefa, 14tā August 1837. **2**
(Z. S.) H. Friedmann, peeschdetais.
(Nr. 152.) G. Paulborn, pagasta teefas šriħweriž.

Wišši tee, kam kahaš taisnas prašiščanas pee ta
nonirrusčha Palzgrahwes Lilleħnu mahju šaimneeka
Klahwa buhtu, toħp ušaižinati, 8 neddelu šarpā pee
Kroħna Bramberges pagasta teefas peeteiktees, jo
weħlak neweens wairš ne tiks klausihtš.

Kroħna Bramberges pagasta teefa, 21tā August
1837. **3**

J. Hoffmann, peeschdetais.
(Nr. 159.) G. Paulborn, pagasta teefas šriħweriž.

Wišši tee, kam kahaš taisnas prašiščanas pee ta
Jaun-Łuzes šaimneeka Rānfu Janna buhtu, pahr
kurra mantu parradu deħt konkurše spreeshta teel uš-
aižinati, liħdš 18tu September f. g. pee sčihš pa-
gasta teefas peeteiktees.

Jaun-Łuzes pagasta teefa, 7tā August 1837. **2**
††† Behrtulait Zahne Schulz, pagasta
wezzakais.

(Nr 40.) A. G. Hammer, pagasta teefas šriħweriž.

No Wolgundes pagasta teefas toħp zaur sčho sin-
namu darrihtš, fa diweem Wolgundes šaimneekeem
22tra Augusta nakti f. g. diwi firgi no gannibahm
nosagti, no kurreem weens tumšči bruħnš firgš, ar
melnu asti un farreem, 3 gaddu wezš, ohtriš duħ-
kaina kehwe 4 gaddus wezza, ar sproħgainahm spals
wahm us mugguru.

Wolgundes pagasta teefa, 24tā August 1835.

Grafche, pagasta wezzakais.
(Nr. 51.) Voehm, pagasta teefas šriħweriž.

W r i h w d r i k k e h t .

No juħrmallaš-gubernementu augstas waldiščanas puššes: Hofraht von Braunschweig, gram. pahrluħtotaš.